

Список використаних джерел

1. Кінологія: Підруч. для вищ. навч. закл. К.; Іршнь: ВТФ «Перун», 2007. 1000 с.
2. Собаки і коти з погляду науковців. Антоніо Фіксетті, Себастьян Муррен
Видавництво: Жорж. 2021. 56 с.
3. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин: Навч. посібник для підготовки фахівців в аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації з напрямку 1305 "Ветеринарна медицина" / В.А. Яблонський. 2-ге вид. К. : Арістей, 2006. 296 с

УДК: 636.371.64:593.136

РІСТ І РОЗВИТОК КОЗЕНЯТ ОДЕРЖАНИХ ВІД КОЗЕМАТОК РІЗНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ

Китаєва А.П. доктор с-г наук, професор
Слюсаренко В.С. аспірантка

Одеський державний аграрний університет

Не менш важливою галуззю тваринництва є козівництво, яке дає необхідну сировину для легкої промисловості та продовольство для нації. Основною продукцією козівництва є м'ясо і молоко. В даний час виробництво м'яса стає все більш поширеним, з підприємствами з виробництва козячого м'яса та молока.

Основними джерелами істивного м'яса кіз у всьому світі є м'ясо-молочні породи кіз, від яких отримують не тільки м'ясо, але й молоко [1]. Ключовим методом збільшення виробництва м'яса кіз є збереження та цілеспрямоване розведення кіз. Тільки здорові, життєздатні тварини можуть бути високопродуктивними і максимально використовувати свій генетичний потенціал.

Відомо, що генетичні ознаки відрізняються залежно від сорту [2]. Це пов'язано з дією багатьох факторів, найважливішими з яких є умови середовища для росту і розвитку організму тварини, особливо повноцінне і збалансоване за всіма поживними речовинами, мінералами і вітамінами харчування, міцність спадковості, а також характеристики батьків і їх успадкування нащадками.

Для підвищення м'ясо-молочної продуктивності кіз використовують породи різного напрямку продуктивності з добре розвиненими м'ясо-молочними ознаками [3]. Козятина не має аналогів за смаковими якостями і значно перевищує за харчовою цінністю та користю яловичину та свинину [4]. Дуже корисний козячий жир, який відкладається у внутрішніх органах. Якщо його повторно нагріти, він легко розтане. Жир використовують для лікування застуди та хвороб.

Метою нашої роботи було визначення росту та розвитку козенят, одержаних від схрещування козематок зааненської, альпійської та корсиканської породи з козлом тогенбургської породи.

Матеріал та методи дослідження. Дослідження складалося зі стада свійських кіз із шт, отриманих шляхом схрещування саанських, альпійських і корсиканських кіз із заанськими кізками на СТОВ «Роздільнянське» Роздільнянського району Одеської області. Ріст і розвиток кіз вимірювали за загальноприйнятими методиками за живою масою та абсолютними та середньодобовими приростами. Отримані цифрові матеріали були біометрично оброблені з використанням методів варіаційної статистики.

Результати дослідження. Абсолютний приріст характеризується коливаннями живої маси дитини протягом певного часу. Показує, наскільки збільшилася або зменшилася жива маса в порівнянні з попереднім значенням.

Жива маса козенят від відлученні до 18-місячного року, одержаних від схрещування козематок зааненської, альпійської та корсиканської порід з козлом зааненської породи наведена в (табл. 1).

Таблиця 1. Жива маса кізочок від 2 -до18-місяців

Період росу, місяці	n	(зааненська х тоггенбургська), кг			(альпійські х тоггенбургська), кг			(корсиканська х тоггенбургська), кг		
		X±Sx	±δ	CV,%	X±Sx	±δ	CV,%	X±Sx	±δ	CV,%
2-6	15	17,92 ±1,3	±5,7	30	14,9 ± 1,84	±5,6	31	16,6±1,50	±4,9	32
6-12	15	29,8 ±1,48	±3,8	14,8	24,9 ± 1,76	±2,7	15	27,4±1,8	±4,7	20
12-18	15	34,2± 1,79	±4,7	20	26,4 ± 1,97	±4,9	21	30,5±1,9	±4,8	22

Як видно з цієї таблиці, жива вага кіз, отримана від зааненських самок, була вищою, ніж отримана від альпійських і корсиканських кіз на всіх стадіях росту. Жива маса зааненських кіз від 2 до 6 місяців перевищувала живу масу альпійських і корсиканських кіз на 3,02 кг або 16,8 % і на 1,3 кг або 7,4 %. За період росту від 6 до 12 місяців у кіз збільшилася маса тіла на 4,9 кг, або на 16,4%, 2,4 і 8%.

Жива маса альпійської та корсиканської кіз у 12–18-місячному віці також становила 7,8 кг (22,8%), відстаючи від зааненської породи на 3,7 кг (10,8%). Таким чином, це свідчить про те, що чистопородні кози зааненської породи демонструють кращий ріст на всіх етапах росту.

Список використаних джерел

1. Вівчарство і козівництво : навч. посіб. / В. В. Мирось, А. С. Фомінова ; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Х. : ХНАУ, 2009. 174 с.
2. Ефективність вівчарства й козівництва в сільськогосподарських підприємствах: теорія, методологія, практика : монографія / Б. Б. Батюк, Р. М. Минів, М. Л. Диндин ; Львів. нац. ун-т вет. медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. Львів : Сполом, 2014. 226 с.
3. Сухарльов В. О., Дерев'янка О. П., Нежлукченко Т. І. Породи овець і кіз /Генофонд свійських тварин України: Навчальний посібник / Д. І. Барановський, та ін. За ред. проф. ХДЗВА Д. І. Барановського та В. І. Герасимова. Харків: Еспада, 2005. 400 с.
4. Сухарльов В. О. Козівництво // Довідник з технології та менеджменту в тваринництві : Підручник / За ред. Ю.Д. Рубана. Харків : Еспада, 2002. С. 400-410.

УДК 798.6(477)

РОБОЧІ ЯКОСТІ РИСИСТИХ КОНЕЙ РІЗНИХ ПОРІД ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ВИПРОБУВАНЬ НА ПОДРОМАХ УКРАЇНИ

¹Косенко С.Ю., кандидат с.-г. наук, доцент (kosenkosu@ukr.net)

¹Чебан В.С., аспірант (vova.kirito@gmail.com)

²Нагорний С.А., кандидат с.-г. наук, доцент (nagornij1971@ukr.net)

¹Одеський державний аграрний університет

²Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Анотація. Досліджували показники жвавості коней орловської рисистої породи різних вікових груп, які випробувались на Одеському та Київському іподромах у період 2020-2022